

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

104. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Pirjo Markkola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Tiina Kinnunen, Marko Lamberg, Marko Tikka

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Heikki Talvitie (vpj.), Pauli Kettunen,

Tuomo Lappalainen, Katariina Mustakallio, Harri Rinta-aho

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Pirjo Markkola, Kansalaisuus, oikeus ja oikeudet-
tomuus 365

Oikeus ja oikeudettomuus

Minna Harjula, Kelvoton valtiokansalaiseksi?
Yleisen äänioikeuden rajoitukset ja äänioikeus-
anomukset Suomessa 1906–17 368

Anu Pylkkänen, Naisten oikeudet maatioilla – suoma-
laisen modernisaatiokehityksen pitkä historia 382

Heini Hakosalo, Kivuton murros? Naisten oikeus
akateemisiin opintoihin 1800–1900-luvun tait-
teen Suomeesa 397

Kaisa Huttunen, ”Sinäkin olet kuluttaja”. E-liik-
keen poliittisesta etujärjestötoiminnasta kons-
sensushakuisen kuluttajapolitiikkaan 408

Jyrki Loima, Lain ja aatteen voimin vähemmistöä
vastaan? Venäläisen maanomistuksen muutok-
set Viipurin läänissä 1917–27 419

Satu Matikainen, Vähemmistöt ja vähemmistöoi-
keudet maailmansotien välisessä Euroopassa 433

Jan Löfström, Historialliset anteeksipyyntöet eks-
luusion välineenä? Symboliset reparaatiot ja
kulttuurisen kansalaisuuden politiikka 443

Kolumni

Ville Pernaa, Punaisesta viivasta vaalikoneisiin 452

Pähkinäsaaren rauhan raja

Jukka Korpela, Keskiaikainen itäraja läpi itäisen
Fennoskandian metsävyöhykkeen – mikä se on! 454

Tietämisen vapaus

Juba Manninen, Anders Chydenius ja maailman
ensimmäisen tietämisen vapauden lain synty 470

Syväluenta

Panu Pulma, Kuka keksi pohjoismaisen hyvin-
vointivaltion? 485

Arvosteluja

Pauli Sivonen, Being a Roman Magistrate. Office-
holding and Roman Identity in Late Antique
Gaul (*Antti Arjava*) 489

Tuula Hockman, Kolmen polven perilliset. Inge-
borg Aakentytär (Tott) ja hänen sukunsa (n. 1460
–1507) (*Marko Lamberg*) 491

Mirkka Lappalainen, Maailman painavin raha. Kir-
joituksia 1600-luvun Pohjolasta (*Kimmo Katajala*) 493

Daniel Juslenius, Suomen onnettomuus. De miseriis
Fennorum. Suomentanut ja toimittanut Juhani
Sarsila (*Tuija Laine*) 495

Yrjö Kaukiainen, Rantarosvojen saaristo (*Merja-
Liisa Hinkkanen*) 497

Raimo Savolainen, Sivistyksen voimalla. J. V. Snell-
manin elämä (*Kristiina Kalleinen*) 498

Maarit Leskelä-Kärki, Kirjoittaen maailmassa. Kroh-
nin sisaret ja kirjallinen elämä (*Irma Sulkunen*) 500

Derek Fewster, Visions of past Glory. Nationalism
and the Construction of Early Finnish History
(*Hannu Salmi*) 503

Kim Groop, With the Gospel to Maasailand. Lut-
heran Mission Work among the Arusha and Maa-
sai in Northern Tanzania 1904–1973 (*Kari Miet-
tinen*) 505

Satu Matikainen, Great Britain, British Jews, and
the International protection of Romanian Jews,
1900–1914 (*Eero Kuparinen*) 507

Alpo Roselius, Amatöörien sota. Rintamataistelui-
den henkilötapit Suomen sisällissodassa 1918
(*Jukka Kemppinen*) 510

Esko Ruuskanen, Viholliskuviin ja viranomaisiin
vetoamalla vaiennetut työäentalot (*Vesa Vares*) 512

Angela Lambert, Eva Braunin elämä (*Pekka Hart-
tila*) 514

Aappo Kähönen, The Soviet Union, Finland and
the Cold War. The Finnish Card in the Soviet
Foreign Policy, 1956–59 (*Markku Kangaspuro*) 515

Tiina Huokuna, Vallankumous kotona! Arkielämän
visuaalinen murros 1960-luvun lopussa ja 1970-
luvun alussa (*Minna Sarantola-Weiss*) 517

Tiedemaailma

Aira Kemiläinen ja hänen jälkivaikutuksensa (*Mar-
jatta Hietala*) 520

Palkittuja 524

Väitöksiä 525

Tieteen päivät 2007 527

Kasvatuksen historian päivät 2007 527

Valintoja 527

Oikaisu 528

Kirjoittajat 528

Notes on the contents 529

Vuosikertahakemisto 531

Kansi: Tanhuan emäntä Sodankylän Muteniassa
1937. Museovirasto (Samuli Paulaharju).